

STORA FJÄDERÄGG OCH DESS HAMNORDNING.

Au
RAGNAR JIRLOW.

Fiskelägen, som bebotts endast vissa delar av året, äro i svensk kulturhistoria en mycket gammal företeelse och dylika träffas ännu företrädesvis i Norrland, medan de vid den övriga svenska Östersjö-kusten och på Västkusten fått bofast befolkning av yrkesfiskare. I vissa fall har utvecklingen gått än längre och av det ursprungliga fiskeläget har blivit stad.

Foto: R. Jirlow.

Ett sådant endast vissa tider av året bebott fiskeläge är det på Stora Fjäderägg belägna, dit av ålder fiskare samlat sig främst från den närbelägna Holmön men även från fastlandet, ja traditio-

nen förmåler, att även finnar sökt sig dit. Fiskestugorna, om vilka bilderna söka ge en föreställning, te sig mycket ålderdomliga och innehålla boningsrum och fiskebod i samma byggnad antingen sido-

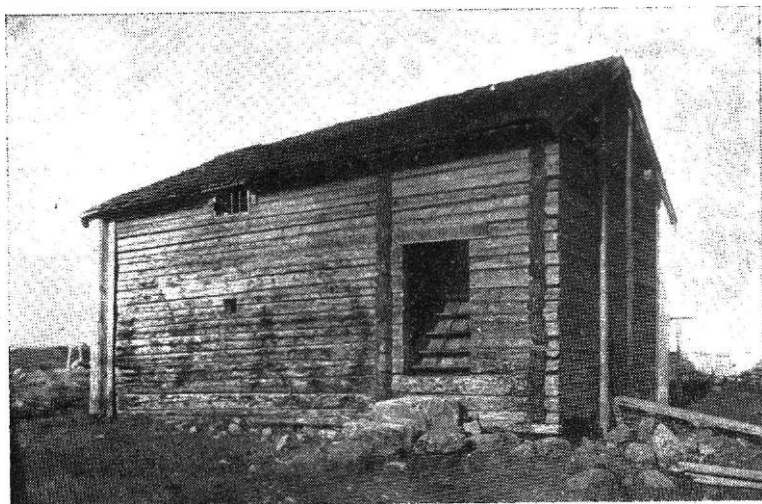

Foto: R. Jirlov.

ordnade som den första bilden visar eller är stugan, som i ett fall förekommer, byggd i två våningar med boden i den undre (se andra bilden).

Det är helt naturligt, att på ett i sekler bebott fiskeläge som Fjäderägg vissa ordningsregler genom traditionens makt så småningom utbildat sig och i det följande avtrycka vi en handling ur Holmöns bykista, som innehåller de för Fjäderägg gällande bestämmelserna. Av denna »hamnordning» framgår, att »hamnlaget» hade en ganska vidsträckt befogenhet och t. o. m. hade rätt att av motspänstiga medlemmar utkräva böter genom fiskelagets rättsliga myndighet, »hamnfogden» och hans två »bisittare». För övrigt äro bestämmelserna ganska detaljerade och för den enskilde individen ganska närgångna. Man får böta, om man icke går till kapellet — på Fjäderägg kan man ännu spåra grundmurarna efter dess forna kapell — och allt fiske med »langner» (nät) skall ske samtidigt m. m.

Alldenstund folkmängden ökar sig årligen vid Fjäderäggs fiskelag hafva vi samteligen, som nu idka strömmingsfiske vid Fjäderägg, öfverenskommit att upprätta en hamnordning, på dett lydnad och ordning desto bättre jackttagas må och hafva vi för gott funnit att antaga bonden Jon. Boström i Ytterbodan till hamnfogde och till bjsittare bonden Hans Österström i Hollmöhn samt tienstgörande soldaten Carl Petter Wacker i Ytterbodan, hvilka telika mäd hamnfogden skola uttaga de böter, som efter denna hamnordning utgå böra.

§ 1.

Förene sig hamnlaget att aldra minst en ifrån hvarv båtlag skal gå till kyrkan hvar afton för att först fira bönestunden och sedan gemensamt öfverlägga på hvad grund de skola ro. Bryter någon häremot utan laga förfall, böte sexton skillingar första gången och sedan dubelt för hvarje gång sådant öfverträdas.

§ 2.

När dett är öfverenskommit vid kyrkan att alla skola ro i land, när de langnat ut sjna skjöt, må ingen qvarblifva på grunet. Träskar någon häremot och blifver qvar, sedan andra rodt i land, böte åtta skillingar första gången och sedan dubelt.

§ 3.

Ingen skall vara tillåtet att lagna ut sina skjöt för än alla kommit på grunet, när alla på en gång far ifrån hamnen. Bryter någon häremot, böte åtta skillingar första gången och sedan dubelt.

§ 4.

Ej må någon vara tillåtet fara ut på något grund mäd sina skjöt vid tid det hälst vara må, förrän han gifvit dett sin närmaste granne till känna. Bryter någon häremot, böte tolf skillingar första gången och sedan dubbelt och den som försummar en sådan budkafle ofördrögeligen man ifrån man afsända eller visar härvid motvilja vare lag samma.

§ 5.

När storm eller mörker infaller och grundlaget kommit öfverens att draga upp sina skjöt, bör ingen fara ifrån grunnet för än hans båda sidokamrater dragit upp sina skjöt utan vara varannan begälpelig. Bryter någon häremot, böte tjugufyra skillingar första gången och sedan dubbelt men will någon qvarblifva, skylle sig själf för den skada, som deraf förorsakas kan.

§ 6.

När ett grundlag kommer ifrån ett annat grund till skjäret eller på hvad grund som hälst, må ingen langna närmare än tvänne warplängder ifrån andras skjötsättning. Bryter någon häremot, böte tiugufyra skillingar första gången och sedan dubbelt.

§ 7.

När grundlaget kommit öfverens att ro ifrån ett grund till ett annat, får ingen langna på dett nyskomna grunet för än alla kommit fram vid tolv skillingars bot för var gång sådant öfverträdas.

§ 8.

Hvar och en vare tillåtit att ro på dett grun han vill, alenast sådant gifves till kjänna vid kyrkan, men far någon utan att gifva det till känna, böte tjugufyra skillingar första gången och sedan dubbelt.

§ 9.

Om någon af wårdslöshet eller annan händelse langnar på en andras skjöt bör han ofördröjeligen draga upp sina skjöt, sedan han därom blifvit tillsagt. Bryter någon häremot, vare förfallen till tjugufyra skillingars bot för hvarge gång sådant öfverträdas.

§ 10.

Om någon skulle draga upp en annans skjöt för att efterse, om der någon strömming är, fast han desamma redligt utlangnar, böte tolf skillingar för varge gång sådant öfverträdas.

§ 11.

Ingen eho den vara må, skall vara tillåtet att nyttja mera än 2:ne modeller på sina skjötobbar och får ingen hafva mer än en sårt hvid warge sättning. Bryter någon häremot, böte 16 skillingar för varge gång sådant öfverträdas.

§ 12.

Försumar hamnfogden att utaga de böter, som efter denna hamnordning utgå böra, så skal han dettsamma af sin egen egenom dubbelt betala.

§ 13.

Skulle någon, som efter denna hamnordning gort sig förfallen till böter, ej till hamnfogden desamma med goda wilga betala,

äge han med bjsittare magt att taga pant af den brotsliga och om panten ej jnnom åtta dagar jgenlöses, då må hamnfogden honom bårtautionera.

§ 14.

Hvillken, som bemöter hamnfogden och bisittarena ohöfligt och mäd svordom och motstånd, när de skola böter uttaga, pligte sexton skjlingar.

§ 15.

Alt hvad som efter denna hamnordnjngs stadsfästelse kan af hamnlaget blifva öfverenskommit, skal äga lika kraft och värkan mäd dett, som före stadfästelsen blifvit öfverenskommit.

§ 16.

Till yttermera wisso varder denna hamnordning med våra namn och bomärken styrkt och skal denna hamnordning til alla delar efterlefvas ifrån denna dag, till des den hinner winna laglig stadfästelse.

Fjäderägg den 22:dra Agustij 1831.

Johan Jonsson (bom.)	Meckel Meckelsson (bom.)
Eric Andersson (bom.)	Nils Olofsson (bom.)
Hans Österström (bom.)	Jon. Boström (bom.)
Pehr Siöman (bom.)	Abraham Wacker (bom.)
Joh. Andersson (bom.)	Jon Larsson (bom.)
Johan Petter Långström (bom.)	Olof Larsson (bom.)
Johan Pehrsson (bom.)	Carl Petter Wacker (bom.)
Nils Hedlund (bom.)	Hans Olofsson (bom.)
Pehr Ahnberg (bom.)	alla ifrån Ytterbodan.
Lars Österström (bom.)	Hans Hansson (bom.)
Pehr Schydh (bom.)	Hans Österlund (bom.)
Anders Persson (bom.)	Carl Österlund (bom.)
Johan Liming (bom.)	Hieronymus Österlund
Olof Ericsson (bom.)	ifrån Ostnäs.
Hans Långström (bom.)	Pehr Göranson (oläsligt bom.)
alla ifrån Hollmöhn.	Carl Boström (bom.)
	ifrån Norum.
	A. Andersson (bom.)
	ifrån Jfvarsboda.
	Nils Petter Heitte N:o 1.
	Johan Lundberg (bom.)
	ifrån Säfvar.

Wittnar:

H. Linder N:o 70.

Pehr Sohlman 141.

Nr 54. År 1832 den 19. Martii vid lagtima vintertinget med Umeå tingslag är förestående öfverenskommelse fastställd till efterlefnad inom ofvannämnde fiskelag; Betygar på häradsrättens vägnar:

Carl Marin.

